GRADSKA BIBLIOTEKA „JURAJ ŠIŽGORIĆ" ŠIBENIK NAUČNI ODSJEK

Narodna

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50 OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. —Priopćeno po retku D 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDELJE. Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik, Telefon br. 47. Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja. Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 38.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.— PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA. NOSTRANSTVO D 20 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III | ŠIBENIK, 27 JUNA 1935 | BROJ 236

Praeclari rarique dies fasti

ZA ŠIBENIK

1925

godine, 1 oktobra potresao je svačiju dušu, a naročito onih patriota, koji živješe, radiše i u stradanju i samopregaranju iščekivahu taj *dan*.

Gordi Šibenčani, ponosni sa svojih žarkih i nepokolebivih patriotskih čuvstava, prokušanih u najžešćem ognju: teškim iskušenjima ropstva tuđinu nasilne i prevarne okupacije, — pozdravljali su *toga dana prazničnoga*, u neopisivom zanosu, frenetično, svojeg idealisanog i dugo dugo iščekivanog Državnog Poglavara: Njegovo Veličanstvo *Kralja Aleksandra I. Karadjordjevića*, Viteza, Heroja i Borca za oslobodjenje i ujedinjenje čitavog našeg jugoslavenskog naroda, Mirotvorca i Najvećeg Neimara Velike, Silne, Moćne, Nedjeljive i Neokrnjive *Kraljevine Jugoslavije*, a uz *Njega* i svoju ljubljenu Kraljicu *Njezino Veličanstvo Kraljicu Mariju*.

1 oktobra 1925 ostade izlatnim slovima, neizbrisivo za svà vremena, ispisan u analima *naših srdaca i našeg dičnog Sibenika*, jer nam i danas napominje dane srećnog zanosa, kad nas *sunce naše* sve obasjavaše i zagrijavaše i davaše snage i poleta za rad, idealni rad, ističući geslo: *Jugoslavija iznad svega!*

1935

godine, 27 juna, navečerje Vidovdana, stizu u naš gostoljubivi i patriotskim osjećajima zadojeni Šibenik. Suveren Srpske Pravoslavne Crkve *Njegova Svetost Patrijarh Gospodin Varnava*, najrevnosniji propovjednik Hristove ljubavi, odanosti Kralju našemu i Otadžbini, te trpeljivosti vjerske, ističući stalno i neumorno naše narodno geslo: *„Brat je mio, koje vjere bio, ako se samo otadžbini posvetio!"*

Njegova Svetost dolazi k nama i medju nas noseći maslinovu grančicu bratske ljubavi i Mira Hristova, donoseći nam *blagoslov*.

Gordi Šibenčani dočekaće GA i pozdraviti i primiti otvorena srca sa iskrenim gostoprimstvom, kako se dočekuje i prima *najodličnijeg gosta*, uz Kojega će biti gosti našega Kraljevskoga Grada i ostali najviši Crkveni Dostojanstvenici Srpske Patrijaršije: Dr. *Nikolaj* Velimirović, Episkop Bitoljsko Ohridski i Žički; Dr. *Maksimilijan* Hajdin, Episkop Gornjokarlovački; Dr. *Tihon* Radovanović, Episkop Zahumsko-Hercegovački; Dr. *Vikentije* Vujić, vikarni Episkop Moravički, i *Sava* Trlajić, Episkop Sremski, jer su i oni svi čuvari gesla *Kralja—Mučenika*: *Jugoslavija iznad svega!*

Najusrdnijom dobrodošlicom pozdravljamo Njegovu Svetost Srpskog Patrijarha Gospodina

VARNAVU

svu Preosvećenu Gospodu Arhijereje i ostalu Visokoprečasnu Gospodu Sveštenike iz Njegove Svite, kojima otvorenom dušom podnosimo hleb i so: *Ljubavi, Poštovanja i Udivljenja.*

prot. K. I. Krstanović.

Engleska poziva Italiju na pomorske pregovore

London 27 juna. Diplomaiski dopisnik „Daili Mail-a" tvrdi da će Engleska obzirom na činjenicu što je pozvala francusku vladu pozvati također i talijansku, pa stoga ističe da je jedna od glavnih zadaća lorda Edena u Rimu bilo iznalaženje mogućnosti da skloni Italiju na prihvat spomenutog poziva.

Nova izjava abesinskog cara

London 27 juna „Sunday Chronicle" donosi novu izjavu Negusa i ističe ovaj pasus: „Abesinija kao član Društva naroda i kao potpisnica Kelogovog pakta je čvrsto odlučila da iskoristi svako pacifističko sredstvo prije nego li se odluči na rat. No ona će se žilavo oprijeti svakoj stranoj invaziji, koja pod krinkom miroljubivosti nastoji da ugrozi nezavisnost Abesinije".

Južnoamerička mirovna konferencija

Buenos Aires 27 juna. Nakon što su narodna predstavništva Bolivije i Paraguay a prihvatila tekst ugovora o primirju, računa se da će konferencija koja ima da definitivno uredi spor izmedju spomenutih država započeti ovih dana i to u Buenos Airesu.

Rad nove vlade

Beograd 27 juna. Računa se da će vlada g. Dr Stojadinovića čim prije donijeti budžet, a onda izvršiti izmjenu zakona o izboru narodnih poslanika, izmjenu zakona o udruživanju, zboru i dogovoru te izmjenu dosadašnjeg zakona o štampi.

Bez obzira, na raspoloženje u parlamentu nova će vlada svakako izvršiti spomenute izmjene, jer ona po današnjem ustavu nije odgovorna narodnoj skupštini, pa prema tome ona ne ovisi o njenom povjerenju ili nepovjerenju, o većini ili manjini.

U Vidovdanskom ustavu od 1921 god. u čl. 91. bila je stavka koja je glasila: „Ministri su odgovorni Kralju i Narodnoj skupštini". U današnjem ustavu od 3 septemba 1931 godine ta je stavka naročito izostavljena, pa je ostala na snazi samo odredba čl. 77. da Ministarski Savjet stoji neposredno pod Kraljem.

Pred imenovanjem novih banova

Beograd 27 juna. U dobro informiranim političkim krugovima pronose se glasovi da će na mjesto dosadašnjeg bana za Primorsku banovinu biti postavljen bivši ministar Dr Kožul, a za bana Savske banovine Dr Stanko Šibenik.

Širite „Narodnu Tribunu"

Evropa strada od borbe u Africi

Talijanski interesi u Abisiniji koče pregovore u podunavlju

Specijalan dopisnik „Češkog Slova" iz Rima dr. E. Synek je poslao svom listu slijedeći dopis:

Na međunarodnoj konferenciji u Stresi je 14 aprila Benito Mussolini izjavio, da će za početak juna sazvati u Rimu novu konferenciju, na kojoj će se rješavat, osnovna dunavska pitanja, koja se tiču na prvom mjestu Austrije, naoružanja dunavskih zemalja i t. d. Onda su Schuscnigg i Kánya otputovali u Italiju i zaista je izgledalo, da je Rim spreman da pregovara s Malom antantom, bez koje se razumije se nikakvo pregovaranje o srednjoj Evropi ne može ni zamisliti Odredjen je bio i termin Jevtićeve posjete Suvichu, jednostavno je svuda kako je izgledalo postojala pripravnost i dobra volja za saradnju. Ali dne 25 maja je Mussolini izjavio da Rimsku konferenciju neće sazvati sve dotle, dok ne bude osiguran u njezin uspjeh. Poslije toga se počelo govoriti samo i jedino o Abisiniji. Prirodne je što čitav svjet traga danas za dubljim razlozima te promjene.

Rim odgađa dunavsku konferenciju

Na prvi pogled bi izgledalo da sa gledišta savremene medjunarodne politike nema veze izmedju Austrije i Abisinije. Ali baš u posljednje vrijeme je došlo do promjena, iz kojih možemo zaključiti da ta veza postoji. Italija je bez sumnje imala solidan i iskren interes za savjetovanje o Austriji dok pitanje Abisinije nije postalo hitno. Medjutim u toku nekoliko posljednjih nedjelja je Abisinija pristupila intenzivnom oružanju. Nedavno su iz luke Dzibuti prevezena u Addis Abebu 22 nova ratna aviona. Brod s tovarom tankova za Abisiniju je uhvaćen u Port Saidu kad je uplovio u Sueski kanal. Te i slične vijesti tako uznemiruju talijansku javnost Iz njih je očigledno da se Abisinija sprema, da se u septembru kad prestanu kiše i rat postane moguće može postaviti na otpor i da ozbiljno pomišlja na odbranu svog teritorija. Kad je Italija to vidjela počela je govoriti više o Abisiniji nego u Austriji. Tako se dogodilo, da je za Evropu tako važna rimska konferencija morala načiniti mjesto etiopskim interesima.

Interesi Engleske su ugroženi

Na drugoj strani treba imati u vidu, da su se od Stresе pogoršali u anglo-talijanski odnosi. Već u Stresi su Englezi prilkom ocjenjivanja srednjoevropskog pitanja zauzimali rezervisano stanovište i više su mislili na svoj Singapur. Talijani su sada prihvatili tu taktiku. Nagovjestili su da bi se o nekim stvarima mogli sporazumiti s Njemačkom, kad bi se obavezala da Abisinija ne liferuje oružje i ratni materijal. Izgleda međutim da su ta nagovještanja bila više geslo. „Ravnodušnost" Italije prema austrijskom problemu je misljenja vjerovatno samo kao odgovor Engleskoj, koja je tako nepopustljiva prema talijanskoj ekspanziji u Africi. Lavavl je prilikom svoje zimske posjete u Rimu prepustio Italiji jedan dio teritorija u Libiji i sada bi ekspanzijom u Abisiniju Italija ugrozila engleski put iz Kaira u Capetown tako, da bi ga kod mjesta Nairobi mogla učiniti beznačajnim. Italija vraća dug Engleskoj pokazuje joi da i ona može „čekati i gledati" kako će se stvari u Austriji razviti i dotle u Abisiniju slati jedan za drugim brodove pune vojnika.

Jasno je dakako da stanovišta, koja su izazvala taj preokret talijanske politike, nisu obilježena tako oštro, kako to na prvi pogled izgleda. Austrijsko pitanje tangira Italiju suvise duboko, a da bi moglo biti potpuno zasjenjeno Abisinijom. Može se očekivati da će se Engleska što se tiče Abisinije izmiriti s nekim teritorijalnim izravnanjem. I opet se jasno pokazuje, kako se i u rješavanju najvažnijih pitanja svjeta i njegove sudbine ukrštaju interesi država i uzajamno se suzbijaju i kako bi vezivanje Austrije i Abisinije moglo unjeti mnogo nesigurnosti u međunarodnu situaciju. Teško se traži čvrst teren, u koji bi međunarodna situacija našeg vremena pustila dublje i jače korenje.

Göring o izgradnji Njemačke budućnosti

DNB javlja, da je na Heselovom brijegu blizu Nürnberga održan zbor na kome je bilo preko 80.000 učesnika. Na zboru je govorio ministar predsjednik Reicha general Göring koji se, između ostalog, osvrnuo na one protivnike nacijonal-socijalista, koji vladajućoj stranci zamjeravaju da zavodi neznabožtvo.

Ako mi ovdje, rekao je između ostalog Göring, palimo po starom običaju ivanjske vatre, i to je sveti čin, mi smo time uslišali glas svoje krvi. Ako smatraju da smo neznabošci zbog toga što se ne odričemo historijske veličine svojih predaka, neka samo izvole. Ali neka nam ujedno ne zamjere, što se radije sastajemo ovdje na gorostasnom i veličanstvenom zboru složnoga naroda nego što slušamo razne svećeničke prepirke. Bolje je, da ovdje pod božjim vedrim nebom manifestiramo jedinstvo svoga naroda, nego što bismo dopustili da se naš narod razjedinjuje vjeroispovjednim prepirkama. Bolje je biti jak u vjeri u snagu vlastitog naroda, nego li slučajno zaboraviti jednu ili drugu točku iz koga od postojećih katehizama. Mi nacijonal-socijalisti u svojoj smo borbi stavili ideju iznad svega pa se i pokazalo koliko još ima čisto slobodne i nepokvarene krvi sposobne za shvatanje i razvijanje te ideje. Njemačka bila je razdijeljena jazom. Jaz se zatvorio i sad se daleko od vjerskih i staleških i profesijonalnih razlika pokazao složan i jednodušan narod, koji može da ponosom da se obazire oko sebe u evropskoj porodici, koja ga više ne potcjenjuje.

Postigli smo to izrazom svoje prirodne snage. Svi narodi, koji se iskreno i objektivno interesuju za Njemačku sad je opet poštuju. A ta uspostava poštovanja prema Njemačkoj jeste djelo Adolfa Hitlera. Možda je pot puno prirodna pojava što baš narodi u čijim žilama također teče germanska krv. prvi pristaju da Njemačkoj priznadu ono na što tačno ima pravo. Sretni smo što smo povratili poštovanje baš tih naroda. Jer prijateljstvo može da se rodi samo iz uzajmnog poštovanja, a pravi mir može da počiva samo na prijateljstvu i poštovanju.

Evo zašto nas toliko raduju lijepe riječi, što smo ih čuli iz Engleske Tamo mogu biti uvjereni, da ne samo bivši njemački ratnici, već i čitavi njemački narod srdačno prihvaća ponuđenu junačku desnicu. Britanski bivši ratnici naići će kod nas bivših njemačkih ratnika na poštovanje, razumijevanje i drugarstvo. A kao narod, koji naročito poštuje dobre vojnike, naročito smo sretni kad nam bivši ratni protivnik opet postaje prijateljem.

U daljem toku svog govora Göring je rekao, da je lično osjetio to poštovanje dobrih vojnika prema dobrim vojnicima. Ugled Njemačke kod drugih naroda raste zbog toga, što ti narodi uviđaju, da je Njemačka uspostavila vjeru u sebe samu. Oro je, veli Göring, jaki temelj, na kome ojemački narod može da izgrađi svoju budućnost. Borba za izgradnju njemačke budućnosti nastavlja se. Njemački narod kaza ministar predsjednik, neće napustiti ništa od svega toga, što je već izvojevao pod cijenu mnogih borba i žrtava. Nijedan narod, kaže Göring, danas više nije dovoljno jak, da bi sam bez tuđe pomoći mogao srušiti Njemačku.

Zatim se Göring osvrnuo na neke napadaje sa krajnje desnice i sa krajnje ljevice, i rekao je između ostalog da je vlada potpuno svijesna da na upravi ima još mnogo što šta da se ispravi i usavrši. Današnja država, rekao je Göring djelo je nacijonal-socijalista, ali još ne znači da je nacijonal-socijalistički duh za to kratko vrijeme uspio da prodre do kraja u sve njene ustanove.

Na kraju Göring se osvrnuo na izvjesne elemente, koji govore da su željni crno-bijele-crvene zastave, misleći time na ravnopravnost nacijonal-socijalističke zastave sa kukastim krstom. Ministar predsjednik dokazuje na najbližu Hitlerovsku zastavu i uzvikuje: „Pogledajte ove boje, umijete da raspoznajete boje, zar ovo nisu crno-bijele crvene? Zar netko može da kaže da se i danas te boje viju nad Njemačkom. Mogu. samo da dodam da nam ne bi priznali ni jedan bataljon pješadije, ni jedan top, ni jedan avijon, i ni jedan novi brod da nisu pobijedili borci u mrkoj Košulji".

N. N.

Nova vlada nad grobom Kralja Mučenika

Beograd 27 juna. Danas prije podne stiže na Oplenac nova vlada pod vodstvom pretsjednika g. Dr. Stojadinovića, da se pokloni grobu Kralja Mučenika i da položi vijenac.

Poljsko-sovjetski trgovački pregovori

Poljsko-sovjetske trgovačke veze se već nekoliko godina uređuju kratkoročnim ugovorima, kojima se Sovjetski Savez obavezuje na efektivne kupovine u Poljskoj, a Poljska opet na razne kontigente i konkretne carinske ugovore, a da pri tom nije zaključen ugovor s klauzulom o najvećim povlasticama. Na to stanje je ovih dana upozorio jedan varšavski list i pozvao se na primjer Čehoslovačke, koja je odmah posije normalnog uređenja svojih odnosa s Rusijom zaključila i trgovinski ugovor. S obzirom na nestalnost poljsko-sovjetskih trgovačkih odnosa su veze obeju država na privrednom polju znatno promjenljive i uvjek zavise od cjelokupne linije sovjetske međunarodne trgovine!

Prema zvaničnim podacima je Poljska u toku prva četiri mjeseca o. g. izvezla iz SSSR 26,962 tone robe u vrijednosti od 7,599.000 zloti, dok je u Poljsku uvezeno 20.430 tona u vrijednosti od 3.633.000. U uvozu u Poljsku su na prvom mjestu biljni produkti, stoka, minerali, životne namirnice, duvan i hemikalije koža, krzno i tekstilne sirovine.

Trgovina boja
Viktor Sošić
Šibenik
—Zagrebačka ulica—
ponovno je otvorena i pruža cij. mušterijama najbolje vrste boja uz najpovoljnije cijene.

Najvažnije inostr. radio emisije

Četvrtak:

19 *Bruscelles* Klavirski koncerat — 20 *Geneve* „La Traviata" od Verdia — 21.30 *Wien* Sonate za violancello i klavir.

Petak:

19 *Geneve* Flauta solo — 20.10 *Varšava* Besthawenovu ljubav.

Književne vijesti

ANTUN BARAC: Članci u književnosti.

Da je pitanje naše književne kritike u zadnje vrijeme aktuelno isto toliko koliko i zabrinjujuće — to se zna.

Zato je u ovom momentu i tim simpatičnija eva knjiga g. Barca. U knjizi je štampano pet članaka i to: članak o Franji Markoviću, Kovačićeva „Ladanjska sekta" prema Lazarićevoj „Školskoj ikoni", Zapisi o književnoj publici. Bilješke o „Mladima" i „Starima", Vladimir Nazor i Fran Mažuranić. Kovačićeva „Ladaniska sekta prema Lazarićevoj „Skolskoj ikoni", kao i članak „Vladimir Nazor i Fran Mažuranić" već prije su objavljene. —

U članku o Franji Markoviću g. Barac, kako sam veli „ne misli dirati u one probleme kojima se, u vezi s Markovićevim djelima, bavila naša kritika i literarna povijest", već hoće da utvrdi „što je taj čovjek u jezgri svoga bića htio, što je želio?"

U drugom svom članku tretira, u vezi sa „Ladanjskim sektom" i „Školskom ikonom": kako naša zemlja, u svojoj duhovnoj strukturi uopće stoji prema svim tim mislima koje k nama prodiru sa svih strana, i kako joj treba pristupiti da se bez štete za nju i bez štete za idealne nosioce novih misli, ostvari ono što je doista potrebno".

Treći članak: o književnoj publici, pokazuje kako je ovo pitanje uvijek aktuelno.

Govoreći u četvrtom članku o borbama „Mladih" i „Starih", veli Barac, što je karakteristično: „Prije svega ostaje žalostan dojam o uzaludnosti tolikih napora". — „Toliko mladih ljudi zanosnim je i žestokim riječima tražilo preporod literature, vjerujući iskreno da će s pobjedom k njihove generacije bujno procvasti književnost . . .", „a najveći dio tih ljudi ili je išćeznuo bez traga za života svoje generacije, ili je morao s bolom da konstatira kako je stvarnost mnogo drugačija negda što je čovjek isprva zamišlja".

U petom članku: o V. Nazoru i F. Mažuraniću, postavlja se jedno od najkrupnijih pitanja u umjetnosti i životu: „Što je smisao naših napora? Da li življenje od danas do sutra, stvaranje umjetničkih djela itd. ili su život i umjetničko stvaranje samo različiti načini u traženju filozofskog ili religijskog smisla čitave ljudske egzistencije?"

Cijana knjige u pretplati din. 30 inače din. 60.

Informacije šalje besplatno:
„Binoza", Zagreb Kraljice Marije ul. 4. *V. C.*

Sve manje talijanski brodova u jugoslavenskim lukama

Prema statističkim podacima koje objavljuju rimski listovi u pomorskom prometu u jugoslovenskim lukama sudjelovali su prošle god ne talijanski parobrodi sa 45 7 posto, dok, su još 1926 godine sudjelovali sa 66,3 posto.

GRADSKE VIJESTI

Pred ovogodišnju veslačku sezonu

Bogat program. - Potreba pripomoći od strane Ministarstva za fizičko vaspitanje. - Izgledi „Krke"

Utazimo već u veslačku sezonu, u kojoj veslačke klubove čekaju velike borbe. Svjesni toga, svi klubovi neprekidno rade u krajnjim granicama mogućnosti, spremajući momčad za ove brojne borbe, koje će obzirom na pripreme biti velike i vrlo interesantne. Pored Jadranskih regata koje se održavaju već iduće nedjelje, Jugoslovenski veslački savez raspisao je ove godine prvenstvo Podunavlja, nacionalne utakmice i za prvenstvo države.

Veslački sport je prilično skup i skopčan je sa dosta velikim izdatcima. S druge strane prihodi klubova su minimalni, tako da je ta nesrazmjera skoro dovela u pitanje daljnji pravilan razvoj veslačkog sporta kod nas. Od svojih prihoda klubovi su jedva u stanju da plaćaju trenere i nabavljaju nove čamce i to dosta retko i sa velikim naporima i žrtvama. Priređivanje veslačkih utakmica i učestvovanje klubova na njima skopčano je sa velikim izdatcima, koje klubovi i savez i pored najbolje volje nemogu namaknuti. Obzirom na to redovito svake godine, Veslački savez obraćao se Ministarstvu za fizičko vaspitanje naroda radi pripomoći. Prošle godine Ministarstvo je odobrilo Savezu pripomoć od ukupno 200.000 dinara za sva natjecanja, kao i za evropski šampionat. Osim ove novčane pripomoći, za podvoz čamaca i momčadi bila je data povlastica na željeznicama i parobrodima. Zahvaljući tim pripomoćima bilo je omogućeno prošle godine da se održe sve priredbe kao i da se učestvuje na evropski šampionat. Međutim koliko smo mogli doznati, ove godine Ministarstvo je odobrilo pripomoć od svega 35.000 din. i to: 30.000 din. za čuvanje i uzdržavanje stadiona na Adi Ciganliji i 5.500 din. za prvenstvo Podunavlja. Za ostale utakmice (prvenstvo Jadrana, državno prvenstvo i evropski šampionat) do sada nije odobrena. Što se tiče povlastica za podvoz, odbijena je molba za prvenstvo Podunavlja dok ostale molbe još nisu riješene. Na taj način dovedeno je u pitanje održavanje i samog državnog prvenstva kao i učestvovanje naše ekipe na evropski šampionat. Savez je prije nekoliko dana podnio hitnu pretstavku Ministarstvu, kako bi se odobrila tražena pomoć od 1000.000 dinara jer je jedino na taj način moguće održavanje ovogodišnjih veslačkih takmičenja.

Jadranske regate 30 juna u Splitu

Prva veslačka priredba ove godine je Jadranska regata na kojoj će naši primorski klubovi odmjeriti svoje snage. Glavna borba biće razumije se između „Gusara" i „Krke" čiji je rivalitet već dobro poznat, te su ove regate obzirom na javnost klubova jedna prvorazredna sportska atrakcija kod nas.

Za sada je na ovim regatama prijavljeno učešće: „Krke", „Gusara" „Biokova" iz Makarske i „Jadran" sa Sušaka. „Neptun" iz Dubrovnika još nije podnio prijavu, a ostali klubovi pošto su tek nedavno osnovani, pa iako su već pokazali veliku aktivnost neće sudjelovati zbog pomanjkanja čamaca. Šibenska „Krka" nastupiće u sedam točaka te će i borbe biti vrlo interesantne.

Prvenstvo Podunavlja 7 jula u Zagrebu

Ove utakmice koje su do sada održavane u Beogradu, na zahtjev zagrebačkih klubova, održaće se ove sezone u Zagrebu i na njoj će učestvovati svi zagrebački i beogradski klubovi a zatim oni iz Pančeva, Osijeka, Zemuna i Smedereva. Predviđeno je takmičenje u 13 disciplina.

Nacionalne utakmice — državno prvenstvo 20, 21 i 22 jula u Beogradu

Ove utakmice, koje su najljepša manifestacija našeg veslačkog sporta i revija naših najboljih veslača i čamaca, održaće se u Beogradu na Savi kod Čukarice. Interesovanje za ove utakmice je tim veće što se na njima vrši izbor ekipa, koje bi imale da reprezentuju našu državu na evropskom šampionatu. Nacionalne utakmice o državaju se 20 jula, za prvenstvo države 21 jula i eventualne izborne utakmice za evropski šampionat 22 jula. Uspjeh ovog takmičenja doveden je ove godine u pitanje zbog neodobravanja pomoći od strane Ministarstva, jer ukoliko se ta pomoć ne odobri primorski klubovi nebi mogli da učestvuju, a razumljivo je da bez njih ovo takmičenje izgubilo bi mnogo od svoje važnosti.

Prigodom ovih utakmica održaće se i redovita skupština Jugoslovenskog veslačkog saveza. Tom prilikom rješavaće se i pitanje sjedišta saveza pošto je ovo uslovljeno izborom predsjednika i uprave. Šibenčani nisu nikada forsirali da savez ostane kod njih nego su ga primili onda, kada se smatralo da je to u interesu veslačkog sporta. Kako će ove godine biti pokazivaće se na predstojećoj skupštini.

Evropski šampionat 16, 17 i 18 avgusta u Berlinu

Ovogodišnja organizacija evropskog šampionata povjerena je Njemcima i ona će biti provedena u potpunom redu jer su pripreme već sada u toku. Ovo takmičenje nadmašiće ove godine sva dosadanja po svojoj interesantnosti, obzirom da se Njemci oz biljno spremaju za njega. Prošle godine oni nisu postigli u Lucerru neke naročite rezultate, ali ako se uzme u obzir da je veslački sport u Njemačkoj na visokom nivou, pojmljivo je da će ovi sve uložiti, kako bi se što bolje afirmirali.

Učestvovanje naših veslača zavisi od pripomoći koje bi trebalo Ministarstvo da pruži Veslačkom Savezu. Do sada smo uvijek učestvovali na ovim takmičenjima i polučivali zavidne rezultate, te se je nadati da će nadležni i ove godine omogućiti sudjelovanje našoj reprezentaciji.

Izgledi „Krke" na predstojećim takmičenjima

Novi vođa „Krke" g. Vatavuk izvršio je ove godine reorganizaciju u veslačkim ekipama. Dosta starih veslača je otpalo, te su uvedene mlađe sile. Radi toga ove godine možda i neće biti postignut neki naročiti uspjeh, ali će se zato dobri rezultati ove reorganizacije pokazati u skoroj budućnosti. Jedan od razloga ove reorganizacije bio je pojava simptoma profesionalizma kod veslača, što je išlo na štetu pravilnom razvoju veslačkog športa.

Od strane „Krke" pokrenuta je akcija za nabavku novoga četverca i to iz Njemačke a ne iz Italije, kao što se do sada činilo. Ovaj četverac imao bi se nabaviti pomoću građana Šibenika, koji bi potpisali mjenice za potrebnu sumu. Nabavkom novoga četverca postiglo bi se daleko bolje vrijeme nego sada, što bi razumije se omogućilo Krkinim veslačima i mnogo bolji plasman. Inače na dosadašnjim treninzima nove ekipe postigle su odlične rezultate.

Cvijeće — Cvijeće
GRGO ĆULAR isp. majstor ŠIBENIK
Proizvodnja vijenaca i buketa iz prirodnog cvijeća, te izrađivanje i prodaja vještačkog cvijeća. — cesta 12 Lipnja.

Nova uprava Društva za unapređenje turizma

Pred par dana je u Salonu hotela „Krke" održana sjednica društva za unapređenje turizma u Šibeniku, na kojoj je konstituisana slijedeća uprava: predsjednik g. Pave Kovačev, podpredsjednik g. Petar Kovačević, tajnik g. Jerko Vičić, blagajnik g. Niko Kečkemet. Upravni odbor: g.g. M. Bačinić, ing. Š. Ježina i P. Komesarović; zamjenici: g.g. Dr. Grdović i J. Grubišić. Nadzorni odbor: g.g. M. Šupuk, Š. Antić i A. Lušić.

Guverner Rotarijanaca u Šibeniku

G. Dr. Krčić, guverner Rotarijanaca boravio je jučer u Šibeniku. G. Dr Krčić došao je da še pozdravi sa članovima, jer mu ističe rok guvernerstva. Ovdašnji Rotarijanci su mu priredili ručak u salonu hotela „Krke" a zatim su se automobilima odvezli do slapova Krke.

Novi guverner Rotarijanaca za Jugoslaviju biće g. Dr. Ružić iz Sušaka a stupa na dužnost 2 jula.

G. Dr. ANTE DUNKIĆ, naš sugrađanin, postavljen je za činovnika na Banskoj Upravi u Splitu.

RACIJA NA PROSJAKE izvršilo je je juče predstojništvo gradske policije. Tom prilikom je uhvaćeno dosta veliki broj prosjaka od kojih su neki nakon saslušanja upućeni u mjesto rođenja dok su neki zadržani u zatvoru.

Ovakove racije policija bi trebala češće da prednzima, jer ti prosjaci većinom zdravi ljudi i žene, pravo su ruglo našega grada naročito u očima stranaca.

G-đa VERA MISITA, poznata svjetska operetna pjevačica, boravila je u utorak u Šibeniku. Pri odlasku izjavila je da joj se grad vrlo sviđa i da obiluje ljepotama.

Dolazak patrijarha g. Varnave

Danas u 8.40 stiže u naš grad patrijarh srpsko pravoslavne crkve Nj. S. Varnava željeznicom na obalu, gdje mu se sprema svečani doček. Nj. Sv. Patrijarh ostaće u Šibeniku čitav dan i posjetiti manastir sv. Arhanđela na rijeci Krki, a sutradan otići će sa pratiocima na Dalmatinsko Kosovo.

Godišnji rezultat na preparandiji

Ovdašnja učiteljska škola kroz prošlu školsku godinu imala je samo III i IV razred. Na kraju godine rezultat je bio slijedeći: od 72 učenika završilo je godinu sa odličnim uspjehom 2, sa vrlo dobrim uspjehom 26 i sa dobrim 34. Popravni ispit polažu 5 a ponavljaju razred 2.

Na višem tečajnom ispitu bilo je 29 kandidata od kojih je jedan položio sa odličnim i 21 dobrim i vrlo dobrim uspjehom, dok popravni ispit polaže 7 kandidata.

Ovaj rezultat može se smatrati zadovoljavajući jer je uspjeh prosječno dobar.

Dr. ANDRIJA ZDRAVKOVIĆ, podban Primorske Banovine stigao je juče po podne u Šibenik, gdje će prisustvovati dočeku Nj. Sv. Patrijarhe Varnave. Sa podbanom stigaoje i senator g. Desnica i još mnogi drugi odličnici iz Splita i iz cjele države.

ŠIBENSKO GRADSKO NAČELSTVO kao i Srpsko-pravoslavna crkvena općina, izdali su velike proglase povodom dolaska Nj. Sv. Patrijarha Varnave.

Gradsko načelstvo izdalo je i veliki manifest prigodom narodnog blagdana Vidovdana.

Novi pretstojnik policije

Za pretstojnika šibenske policije imenovan je ukazom g. Dr. Drago Zudenigo čin. 8 pol. gr. dosadašnji šef sreske ispostave u Zemuniku. G. dr. Zudenugi primiće dužnost 1 jula.

† DRAGICA — VJERA LUKAČIĆ, učenica ženske zanatske škole, preminula je u utorak. Sprovod je obavljen u srijedu. Laka joj zemlja, porodici naše saučešće.

NA 18 ov. mj. IZGUBLJENA JE kožnata lisnica sa din. 100, nekoliko recepta, zabilješki i fotografijom vlasnika. Moli se nalaznik da preda uz dobru nagradu vlasniku Baltićucarinskom kontroloru u Šibeniku.

Službeni Glasnik

UDRUZENJA TRGOVACA za srezove Sibenik i Biograd n/m

Br. 795/35

Časti se obavijestiti svu gg. svoje članove, da vjerski praznik Vidovdan pada na dan 28 juna a Petrovo na 29 juna t. god. i da sve trgovačke radnje na Vidovdan moraju biti zatvorene za vrijeme trajanja službe Bož je, koja počimlje u 7 sati jutrom, a traje do 9.30 sati.

Akt Sr. Nač. 14.278-35 od 24 juna tek. god.

Na Petrovo moraju sve te radnje biti zatvorene u 12 sati na podne, a to sve na osnovi Uredbe o otvaranju i zatvaranju trgovačkih radnja br. VI. 23472 od 15 juna 1930.

Trgovci i monopolski artikli

Mizerna zarada kod prodaje monopolskih artikala. — Milijunska zarada uprave monopola.

Velikim državnim i samoupravnim dažbinama, kao i opće teškim ekonomskim prilikama, trgovački je stalež upravo pritisnut uza zid i uzdiše, a taj je očajni položaj još pogoršan, kod onih trgovaca, koji prodaju i različite monopolske artikle, na kojima ne zarađuju ništa, već upravo na njima gube. Sa strane neupućenih past će prigovor: Da trgovci nemaju koristi od prodaje monopolskih artikala, oni ih u opće nebi držali. Na taj prigovor odgovor je lak, jer takve prigovore mogu stavljati samo neupućeni i laici, koji o stvari, o kojoj govore, nemaju tako reći, ni pojma. Naš objektivan odgovor na ovaj ni čim neutemeljen prigovor glasi:

Trgovci ne drže pojedine monopolske artikle radi toga, što bi na njima nešto zarađivali, već rad toga, što mušterije, kad kupuju raznu robu, žele i zahtjevaju, da na istom mjestu dobiju i monopolske artikle. Radi toga opravdanog zahtjeva svojih mušterija trgovci drže, a i moraju držati i monopolske artikle, pa kad ih moraju držati, i drže ih, pa time podupiru fisk, trebalo bi da i država uzme na njih barem malo obzira i da ustanovi za trgovce veći postotak zarade na monopolskim artiklima.

Trgovci koji prodaju monopolske artikle ne zarađuju na njima poprečno ni 5 posto brutto, a istodobno njihove režije premašuju i 20 posto. To su činjenice, koje ne može nitko oboriti, i zato trebaju nadležni faktori da o njima povedu ozbiljnog računa.

U svoje vrijeme pisano je o sniženju zarade maloprodavača kod prodaje soli, podnjeta je opširna pretstavka sa strane Saveza Trg. Udruženja bivšem min. fin. sadašnjem presjedniku vlade, g. dr. Stojadinoviću.

Uprava monopola prema svojim vlastitim izvještajima, zarađuje na monopolskim artiklima milijunske svote protiv čega mi ništa nemamo, jer razumijemo potrebe i obveze fiska, ali imamo pravo, da tražimo, da kod tog milijunskog dobitka barem donekle primjerno participiraju i oni, koji taj dobitak svojim radom stvaraju, a to su trgovci, koji te monopolske artikle prodavaju. Da njih nema, kako bi Monopolska Uprava prodavla pojedine monopolske artikle? Kako drugačije, već u svojim samostalnim prodavaonicama! Zašto to ona ne čini? Ne čini prosto radi toga, što bi joj takav način prodaje izjeo cjelokupnu milijunsku zaradu, jer mi znamo iz vlastitog iskustva, da je državni aparat vrlo loš trgovac, ako se koje poduzeće vodi na netrgovačkoj bazi, onda ima više troška nego zarade. Kad je tomu tako, onda je posvema opravdan zahtjev da ta uprava prema onima, koji joj jedini pribavljaju milijunske dobitke i zaradu bude obazrivija i susretljivija nego dosada.

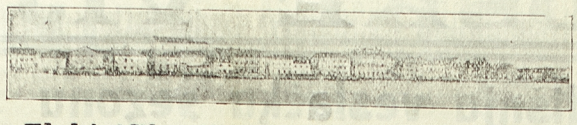
Zarada na monopolskim artiklima prodavačima treba svakako povisiti, ali ne na štetu konzumenata, već na taj način, da se cijene tih artikala snize uz istodobno povišenje postotka zarade trgovaca, koji ih prodavaju. Sve se to može sprovesti, a da se prihodi Monopolske Uprave ne snize, već naprotiv povise, jer bi pojeftinjenje monopolskih artikala svakako proširilo krug konzumenata tih istih artikala.

T. V.

Unajmljuje se kabina na kupalištu „Jadrija" za obavjesti obratite se Knjižara Josip Delfin

Novogradnja sa dva konfortna stana, u blizini nove gimnazije prodaje se radi selidbe. Cijena povoljna.

„Etui kamera" potpuno nova sa automatskim (selbstan laser) za pak film i ploče, kožnatom tašnom it.d. te velikim modernim aparatom za povećanje prodaje se jeftino.

Elektrifikacija Sjeverne Dalmacije

Poslije dugih administrativnih i sličnih procedura najzad je po izaslanicima ministarstva pregledan i odobren plan elektrifikacije Benkovca i Sjeverne Dalmacije. Ovu elektrifikaciju izvršiće u svojoj režiji g. ing. Karaganjan vlasnik hotela „Ilirije" i električne centrale u Biogradu n-m, i to u najskorijem vremenu. Cijena po kw. za I god. 9 din, za II god. 8 din. a za III 7 din. G. Karaganjan nada se da će naići na podršku i moralnu podporu od strane građana Sjev. Dalmacije a i nadležnih, obzirom koristi koje će ovi krajevi od toga imati.

U pogledu svojih namjera i planova, g. ing. Karaganjan nam kaže da se nada uz pomoć svijesnih ljudi ovih krajeva dovesti stari grad hrvatskih kraljeva do onog čara i značaja koji mu po prirodi pripada.

Na kraju nam g. ing. Karaganjan izjavio da se cijene u prvorazrednom hotelu „Ilirije" kreću od 60—100 din. prema apartmanu.

O gradnji obale u Biogradu

Gradnja obale u Biogradu od strane Pomorske direkcije, kako nas nadležni izvještavaju dovršena je u dužini od 35 m. Prema ranijem obećanju općinske uprave i mješćana Biograda a pod načelnikovanjem pk. g. A. Jeličića i g. Stojanova ovi su u svojoj režiji trebali da naspu odmah taj dio novosagrađene obale. A budući se to ni do sada nije izvršilo niti se misli izvršiti tu se ne mogu postaviti kolone niti dovršiti onih daljnih 15 m. koliko je još ostalo. Na ovom novom dijelu obale radi toga parobrodi ne mogu da pristaju, te bi na svaki način općina i Sresko načelstvo morali interventirati do bude izvršena stara obaveza i da se naredi pojedincima kuda moraju dovesti materijal za nasip.

Poravnanja i privredna kriza

Broj poravnanja stalno se smanjuje a površni privrednik bi na osnovu toga došao do zaključka, da su opće privredne prilike pošle ka poboljšanju. Jedan mali izvod insolvencija od godine 1929 do 1934 godine poučiti će nas drugačije. Evo statistika Jugoslavije:

God.	Sudska poravnanja	Stečajevi	Ukupno
1929	—	1063	1063
1930	185	608	793
1931	829	534	1363
1932	1137	726	1863
1933	191	271	462
1934	346	237	583

Iz ovih brojeva proizlazi, da su insolvencije u početnim godinama krize bile u velikom broju, te možemo mirno reći, da je jedan dio dužnika prijavio insolvenciju u takvo vrijeme, kada je još bio aktivan. Dakle dužnik je računao na „zaradu". Ali sada je skoro 100 posto insolvencija u pravom smislu riječi „nesposobnost plaćanja" žrtva krize. Ako čovjek prouči statistiku u cilju, da vidi, kada su prilike bile bolje, da li kad je broj insolvencija bio veći ili manji, vidjet će se — i ako izgleda nevjerojatno — da su prilike bile onda bolje kadà je bilo mnogo insolvencija. To je i razumljivo, jer se je broj povjerilaca znatno smanjio a jako oprezno kreditiranje onemogućuje i sprječava trgovinu. Tvorničari i veletrgovci na taj način doduše pretrpe manje ili nikakove gubilke ali opće stanje trgovine, je takovo, da cijeli privredni život pretrpi mnogo veći gubitak, nego kada je insolvencija veći.

Grand Hotel „ILIRIJA"
BIOGRAD n/m
na obali, kraj znamenitog parka „Soline" i morsko pjeskovito kupatilo. — 146 potpuno novo meblirane sobe. — Park. — Tenis. — Prostrane terase za sunčanje i tuširanje. — Dvorane za klubove — Restauracija — Kafana — Veranda — Lift u kući. — Centralno grijanje — Kupelj u kući. — Autobox
Automobili i motorni čamci na raspolaganju.
Promenadna - Jazz-muzika — Tonkino
Koncerti prvorazrednih sila
Posluga bezprikorna
Kuhinja prvorazredna domaća i strana

Vjenčanje u zraku

Amerikanski običaj, da se vjenčanje obavi na neobičnom mjestu i pod neobičnim okolnostima, čini se da je prodro i u Francusku. Naša slika prikazuje jedan bračni par kako ulazi u avion gdje se obavilo vjenčanje. Crkva međutim ne voli tu novu modu i mladenci su jako teško dobili dozvolu.

Zanimljivost

Vineta — staroslavenski grad

Tamo daleko uz baltičko more je nekad bila pokrajina polabskih Slavena, koji su u ratovima sa njemcima izginuli. Iz onih vremena je poznato ime Vinete, o kojoj priča bajka da ju prožrâlo more. Sadašnje stanovništvo ovih pokrajina govori naravski njemački. Ali mnogo porodičnih i krajevnih imena svjedoči o slavenskom porjeklu istih. Ribari tamo gore se još i danas izmiču vodama okolo Korerova i Cinovica, jer se boje, da bi došli blizu potopljenoj Vineti. Kroz duga stoljeća nije se moglo ustanoviti mjesto gdje je nekad stajala nesretna Vineta. Za čast, da su nad nekadašnjom Vinetom borila su se dva baltiška kupališta, osobito pak Ahlbeck, Sedinenünde, Zinnowitz, Usedom i Koserov. G. 1930 našli su se prvi tragovi nekadašnje naseobine na brdu Galgenberg. Otkriven je bio gornji sloj brda, o kojem je bilo 100 grobova. Pri su grobovi bili po svemu obliku nikingiškog porjekla, a njihova sadržina bila je slavenska. Tamo, gdje su se nalazile te gomile, bila je zemlja valovita. Ali u tim grobovima nisu našli okostnjaka (kostura), nego samo kosti i pepela, što bi dokazivalo da su lješine spaljivane.

Zanimivo je, kako su našli ta grobišta. Jedne noći je uz more oko Talgenberga duvao silan vihor. Upravnik kupališta u Dievenovu je iduće jutro našao pred vratima kuće čovječju lubanju, koja se bila privalila iz brda. Istražujući odakle bi mogla lubanja doći otkrio je ova stara slavenska grobišta. Uskoro su također kod kopanja kanala nadošli na nova grobišta, tako, da su g. 1934 otkrili na takozvanom Silberbe gu i Galgenbergu čitavu slavensku naseobinu, u kojoj su našli mnogo srebra i ostatke starih zgrada.

Poljaci tvrde da su Vinetu osnovali Poljaci, a Njemci tvrde da iskopani ostaci nijesu poljski nego nordijski i slovanski. Pisac Adam Bremenski, koji je napisao kroniku g. 1070 kaže, da su bili prvi stanovnici Vinete Litvanci, pleme od roda Vilceva. Svakako bi i ova imena dokazivala slavensko porjeklo u kadašnje Vinete.

U drugim iskopanim slojevima našli su se ostatci zgrada, koje su imale slavenski značaj, iako nisu bile sasvim slične uobičajnim slavenskim zgradama. Ovaj je sloj ležao oko pola metra duboko pod gnojem. Njemački naučenjaci sada primjećuju, da je bila Vineta od g. 900—1184, kad su je Vikingi porušili, središte germanske, nordijske i slavenske kulture, ali bez svakog poljskog upliva. Starodrevne pripovjedke pričaju, da je Vineta bila bogati grad. Još i sada se tamo naziva jedno brdo Silberberg (srebreno brdo). U ovom se je brdu kopalo i u njemu doduše nisu našli srebrenih zvonova, koji su navodno nekad zvonili u Vineti, ali našlo se tamo mnogo srebra, srebrenog novca i srebrenih ukrasa. Nekoji novci imali su slike bizantijskih careva. Na nekojim arapskim novcima pak su bile slike kalifa sa natpisom Muhamed. Taj novac su svakako donjeli židovski i arapski trgovci. Ova bogata srebrena riznica dokazuje, da je bilo u Veneti veliko skladište srebra za vrijeme vojnâ. Tako pripovjeda već spomenuti pisac Adam Bremenski, da je u Vineti bilo puno robe i zabave. Vineta je naime bila važna pomorska luka. Pored arapskoga i slavenskoga srebra našli su se u Vineti također i novci iz njemačkih krajeva, kao i iz Francuske. Sada istraživaju njemački naučnici te nalaze te kušaju ustanoviti vezu među nordijskom i slovanskom kulturom u tim nekad slavenskim krajevima.

Prev. ing. B.

20 *dinara za 10 kilograma papira za omotavanje, dobiva se kod: Tiskare E. Vitaliani i Sin — Šibenik*

Štampa i vlasništvo: Odilk. Grat. Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN — Šibenik. Odgov. urednik. Nazilkar Vitaliani